

Forskning och litteratur i/om finlandssvenskt teckenspråk och finlandssvenska teckenspråkiga

Ajanti, Carita, 2014: *Ehdottomasti tarvitaan enemmän ruotsinkielisiä tulkkeja – Selvitys ruotsin kieltä työssään käyttävistä viittomakielentulkeista ja kirjoitustulkeista keväällä 2014*. Opinnäytetyö. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Turku.

Alanne, Kaisa & Hoyer, Karin, 2008: *Teckenspråkens och teckenspråkigas ställning i Norden 2008*. Finlands Dövas Förbund r.f. och Forskningscentralen för de inhemska språken.

http://www.kotus.fi/files/1987/Teckensprakens_stallning_i_Norden.pdf

Andersson-Koski, Maria, 2015: *Mitt eget språk – vår kultur. En kartläggning av situationen för det finlandssvenska teckenspråket och döva finlandssvenska teckenspråkiga i Finland 2014-2015*. Finlandssvenska teckenspråkiga r.f.

Derhokasian, Jenny, 1999: *Tolkning åt finlandssvenska döva*. Slutarbete. Teckenspråkslinjen. Pohjois-Savon Kansanopisto.

Hoyer, Karin, 2000: *Variation i teckenspråk – en studie i släktskapsterminologi i teckenspråk hos finlandssvenska döva*. Avhandling pro gradu. Allmän lingvistik. Helsingfors universitet. [Publikationsserie L 4/2000, Finlands Dövas Förbund r.f.]

Hoyer, Karin, 2000: "Vähemmistö vähemmistössä: suomenruotsalaiset kuurot ja heidän viittomakielensä". I: Malm, Anja (red.): *Viittomakieliset Suomessa*. Finn Lectura. Pieksämäki. S. 205–215.

Hoyer, Karin & Kronlund-Saarikoski, Karin (red.), 2002: *Se vårt språk! – Näe kieleemme! Finlandssvenskt teckenspråk 38 ordboksartiklar*. Finlands Dövas Förbund r.f. & Forskningscentralen för de inhemska språken. Tummavuoren kirjapaino. Helsingfors.

Hoyer, Karin, 2002: "Det finlandssvenska teckenspråket – ett av våra minsta minoritetsspråk". *Språkbruk* 2002 (3). S. 4–7.

<http://www.sprakbruk.fi/index.php?mid=2&pid=13&aid=2573>

Hoyer, Karin, 2004: "Det finlandssvenska teckenspråket av i dag". I: Østern, Anna-Lena & Heilä-Ylikallio, Ria (red.): *Språk som kultur – brytningar i tid och rum*. Vol. 1. Rapport från pedagogiska fakulteten vid Åbo Akademi Nr 11/2004. Multiprint. Vasa. S. 163–175.

- Hoyer, Karin, 2010: "Viittomakielten sanakirjatyö: kielen dokumentoinnin, kuvauksen ja standardisoinnin polttopisteessä". I: Jantunen, Tommi (red.): *Näkökulmia viittoman ja viittomistoon*. Soveltavan kielentutkimuksen teoriaa ja käytäntöä 5. Jyväskylän yliopisto. S. 115–137.
- Hoyer, Karin, 2010 "Normering av de tecknade språken i Finland – en historisk tillbakablick". I: Jarvard, Pia (red.): *Sprog i Norden 2010. Tema: Sprognormering og tegnsprog*. Nordisk Sprogkoordination og forfatterne. Nordisk Ministerråd. S. 65–80.
- Hoyer, Karin, 2012: "Viittomakieliset ja kaksikielisyys". I: Aunola, Ulla; Haaksilahti, Tiina; Laatikainen, Sari; Rainò, Pävi & Salonsaari, Maria-Elisa (red.): *Viiton ja ohjaan. Viittomakielen ohjaajan oppikirja*. Opetushallitus. Juvenes Print - Suomen Yliopistopaino Oy. Tampere. S. 26–34.
- Hoyer, Karin, 2012: *Dokumentation och beskrivning som språkplanering – perspektiv från arbete med tre tecknade minoritetsspråk*. [Nordica Helsingensia 29] Nordica. Finska, finskugriska och nordiska institutionen. Unigrafia. Helsingfors universitet.
- Studie A: Hoyer, Karin, 2004: "The Sociolinguistic Situation of Finland-Swedish Deaf People and Their Language, Finland-Swedish Sign Language". I: Herreweghe, Mieke Van & Vermeerbergen, Myriam (red.): *To the Lexicon and Beyond: Sociolinguistics in European Deaf Communities*. Washington, D.C.: Gallaudet University Press. S. 3–23.
- Studie B: Hoyer, Karin, 2005: "'Vi kallade dem Borgåtecken". Det finlandssvenska teckenspråket i går och i dag". I: Östman, Jan-Ola (red.): *FinSSL – Finlandssvenskt teckenspråk*. [Nordica Helsingensia 4, Teckenspråksstudier 1] Nordica, Institutionen för nordiska språk och nordisk litteratur, Helsingfors universitet. S. 21–80.
- Studie D: Hoyer, Karin, under utgivning 2012a. "Teckenspråk och datainsamling – metoder och utmaningar". I: Londen, Monica & Östman, Jan-Ola (red.): *Med rätt att teckna*. 46 sidor. [Nordica Helsingensia, Teckenspråksstudier 4] Nordica. Finska, finskugriska och nordiska institutionen, Helsingfors universitet.
- Hoyer, Karin, 2013: "Suomenruotsalainen viittomakieli – attritiosta ahdinkoon". I: Granqvist, Kimmo & Rainò, Päivi (red.) *Rapautuvi kieli. Kirjoituksia vähemmistökielten kulumisesta ja kadosta*. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Hansaprint Oy. Vantaa. S. 232–251.
- Hoyer, Karin; Londen, Monica & Östman, Jan-Ola (red.), 2006: *Teckenspråk: Sociala och historiska perspektiv*. [Nordica Helsingensia 6] Nordica. Helsingfors universitet.

- Kauppi, Inga, 2016: *Tolkning på finlandssvenskt teckenspråk. Självstudiematerial för teckenspråkstolkar*. Opinnäytetyö. Humanistinen ammattikorkeakoulu.
- Käld, Mia, 1993: *Studiemotivation och evaluering. Faktorer som påverkat studiemotivationen under teckenspråksutbildningen åren 1990-1993 vid Borgå folkhögskola*. Seminariearbete. Linjen för teckenspråkstolkar. Borgå folkhögskola.
- Londen, Monica, 1992: *Döva barn och deras språk. Teckenspråkets betydelse för det döva barnets utveckling och undervisning*. Avhandling pro gradu. Pedagogiska institutionen. Helsingfors universitet. [Publikationsserie L 3/1992, Dövas Förbund rf]
- Londen, Monica, 2004: *Communicational and Educational Choices for Minorities within Minorities: The Case of the Finland-Swedish Deaf*. Research Report 193. Department of Education. Helsinki University Press.
- Lönnholm, Oscar, 2011: *(O)lika?* Examensarbete. Yrkehögskolan Novia. Nykarleby.
- Pynnönen, Sirpa, 2014: *Kuurot suomenruotsalaiset tulkkauspalvelun asiakkaina. Kokemuksia äidinkielen tulkkauspalvelun saatavuudesta*. Opinnäytetyö. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Kuurojen Liitto ry. Helsinki.
- Raitio, Suvi Maaria & Sillanpää, Maria, 2005: *"Javisst har vi vår egen kultur" Suomenruotsalaisten kuurojen identiteetti*. Opinnäytetyö. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Turku.
- Rissanen, Terhi, 1985: *Viittomkielen perusrakenne* [Department of General Linguistics, Publications No. 12] University of Helsinki. S. 14.
- Savolainen, Leena, 2011: "Suomen kaksi viittomakieltä." I: *Kielikello* (3) 2011. <http://www.kielikello.fi/index.php?mid=2&pid=11&aid=2403>
- Siltaloppi, Satu, 2015: *"Jag tittade förvånat" Känslouttryck i finlandssvenskt teckenspråk*. Kandidatavhandling. Nordiska språk. Finska, finskugriska och nordiska institutionen. Helsingfors universitet.
- Siltaloppi, Satu, 2016: *Den andra handen. Den icke-dominanta handens funktioner i finlandssvenskt teckenspråk*. Avhandling pro gradu. Nordiska språk. Finska, finskugriska och nordiska institutionen. Helsingfors universitet.
- Siltaloppi, Satu [doktorsavhandling under arbete/planering]
- Slotte, Anna-Maria, 2008: *"Samförstånd när händerna fungerar" – tillgänglighet och delaktighet ur finlandssvenska teckenspråkiga dövas synvinkel*. Avhandling pro gradu. Samhällspolitiska institutionen. Helsingfors universitet.

Slotte, Anna-Maria [doktorsavhandling under arbete]: *Teckenspråkiga livsberättelser av en minoritet i diaspora* (arbetstitel). Socialt arbete. Helsingfors universitet.

Se blogg: <http://annamariaslotte.wordpress.com/>

Suksi, Markku, 2006: "Reglering av teckenspråkigas rättigheter." I: *JFT Juridiska Föreningens tidskrift* 1-2.

Språkpolitiskt program för teckenspråken i Finland, 2010. Finlands Dövas Förbund r.f. och Forskningscentralen för de inhemska språken. Multiprint. Vanda.
http://scripta.kotus.fi/www/verkkojulkaisut/julk17/Sprakpolitiskt_program_f_or_teckenspraken.pdf

Wallvik, Birgitta, 1997: *...ett folk utan land...* Döva och hörselskadade barns stödförening r.f. (DHBS). Borgå.

Wallvik, Birgitta, 2005: *Du måste vara döv för att förstå. Finlandssvenska dövas fotspår i historien.* Österbottningen. Finlandssvenska teckenspråkiga r.f. Helsingfors.

Wallvik, Birgitta, 2015: *Från Dövstumsbacken till Solsand.*

Östman, Jan-Ola (red.), 2005: *FinSSL - Finlandssvenskt teckenspråk.* [Nordica Helsingiensia 4] Nordica. Helsingfors universitet.

Litteratur som delvis behandlar finlandssvenska teckenspråkiga

- Hoyer, Karin, 2009: "Teckenspråken och teckenspråkigas ställning i Norden". I: *Språkbruk* (4) 2009. S. 4-7.
http://www.sprakbruk.fi/media/sprakbruk_2009.4_artikel_2.pdf
- Jansson, Eva & Leppänen, Jenni, 2008: *Teckenhatten – Tukiviittomaoppimateriaalin käännös*. Opinnäytetyö. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Turku.
http://kirjastot.diak.fi/files/diak_lib/Turku2008/Turku_Jansson_Leppanen_2008.pdf
- Jokinen, Markku (red.), 2000: *Viittomakielinen opettajakoulutus. Opettajien perus- ja täydennyskoulutuksen ennakointihankkeen (OPEPRO) selvitys 7*. Opetushallitus. Helsinki.
http://www.oph.fi/download/49112_viittomakielinen_opettajankoulutus.pdf
- Kiili, Johanna & Pollari, Kirsi (red), 2012: "*Hei, kato mua!*" *Vuorovaikutus ja hyvinvointi kuurojen ja huonokuuloisten lasten elämässä*. Lapsivaltuutetun toimiston julkaisuja 2012:3. Finlands Dövas Förbund r.f. och Hörselskadade barns Föräldraförbund r.f. Helsingfors.
http://www.lapsiasia.fi/c/document_library/get_file?folderId=5535297&name=DLFE-20222.pdf
- Martikainen, Liisa; Rainò, Päivi & Selin-Grönlund, Pirkko, 2014: *Kuurojen ja viittomakielisten oppilaiden lukumäärä ja opetusjärjestelyt. Selvitys lukuvuoden 2013-14 tilanteesta*. Opetushallitus. Raportit ja selvitykset 2014:11. Helsinki.
http://www.oph.fi/julkaisut/2014/kuurojen_ja_viittomakielisten_oppilaiden_lu_kumaara_ja_opetusjarjestelyt
- Martikainen, Liisa & Rainò, Päivi, 2014: *Sisäkorvaistutetta käyttävien lasten ja nuorten kuntoutus- ja tulkkauspalvelujen toteutuminen ja tarve tulevaisuudessa*. Sosiaali- ja terveysturvan selosteita 89/2014. Kelan tutkimusosasto. Tampere.
- Savolainen, Leena, 2009: "Viittomakielten kirjallistuminen Suomessa". I: Ruppel, Klaas (toim.) 2009: *Omin sanoin. Kirjoituksia vähemmistökielten kirjallistumisesta*. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen verkkojulkaisuja 6. S. 177–212.
<http://scripta.kotus.fi/www/verkkojulkaisut/julk6/>.
- Salmi, Eeva & Laakso, Mikko, 2005: *Maahan lämpimään. Suomen viittomakielisten historia*. Kuurojen Liitto ry. Helsinki.
- Thurén, Virpi & Widberg-Palo, Marit, 2009: *Tulkkauspalvelut viittomakielisten asiakkaiden näkökulmasta*. Kuurojen Liitto ry, viittomakieliyksikkö. Helsinki.

Finlandssvenska teckenspråkiga r.f:s projekt

- Projekt Lyktan 2003-05
- Projekt Kompetens 2006-08
- Signwebb projekt 2009-12
- VisualBridge Nyland projekt 2013-14 Handboken *Produktion av information på teckenspråk för myndigheter* tillgänglig på http://visualaccess.fi/wp-content/uploads/2014/02/ProduktionavinformationpateckensprakVBN_handbok2014.pdf

Opublicerade rapporter och dokument

Edlund, Brita, 1996: *Statistik över forna elever från Dövskolan i Borgå och barn under skolåldern*. Döva och hörselskadade barns stödförening.

Edlund, Brita, 1999: *Rapport om teckenspråkig undervisning för finlandssvenska döva barn*. På uppdrag av Det finlandssvenska specialpedagogiska resurscentret.

Edlund, Brita, 2004: *DHBS 25 år – en stor förening i en liten minoritet*. Historik. Döva och hörselskadade barns stödförening r.f. Helsingfors.

Hoyer, Karin, 1998 (kompletterad 1999): *De finlandssvenska dövas situation i Finland i dag*. Opublicerad rapport. Finlands Dövas Förbund r.f.

Hoyer, Karin, 2002: *Se vårt språk!* Slutrapport 31.5.2002.

Hoyer, Karin, 2012: *Språkplan för finlandssvenskt teckenspråk*. Finlands Dövas Förbund r.f. och Finlandssvenska teckenspråkiga r.f.

Salminen, Riitta (red.), 1997: *Svenska dövas situation i Finland*, Seminarierapport.

Justitieministeriet

Justitieministeriet, 2006: *Statsrådets berättelse om tillämpningen av språklagstiftningen 2006*. Som pdf:

<http://oikeusministerio.fi/sv/index/julkaisut/julkaisuarkisto/1198084778540.html>

Justitieministeriet, 2009: *Statsrådets berättelse om tillämpningen av språklagstiftningen 2009*. Som pdf:

<http://oikeusministerio.fi/sv/index/julkaisut/julkaisuarkisto/1236880953561.html>

Justitieministeriet, 2013: *Statsrådets berättelse om tillämpningen av språklagstiftningen 2013*.

Som pdf:

http://oikeusministerio.fi/sv/index/julkaisut/julkaisuarkisto/1371117791064/Files/VNn_kielikertomus_2013_svenska.pdf

Finlands lag 2011: Lag om ändring av medborgarskapslagen 579/2011, paragraf 13,

<http://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2011/20110579>

Justitieministeriet 2011: Teckenspråkigas språkliga rättigheter (Betänkande, referat på sv)

http://oikeusministerio.fi/sv/index/julkaisut/julkaisuarkisto/242011viittoma_kielistenkielellisetoikeudet.html

Justitieministeriet 2014: *Betänkande av arbetsgruppen för beredningen av en teckenspråkslag*.

<http://www.oikeusministerio.fi/sv/index/julkaisut/julkaisuarkisto/1411039009003.html>

Justitieministeriet 2016: Utredning om helhetsituationen för det finlandssvenska teckenspråket.

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/64927>